

Sport- en beweegbeleid 2009-2015

Gemeente Overbetuwe

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

April 2009

Colofon

Stuurgroep:	Frits Witjes Raymund Peters
Klankbordgroep:	Berthil Allard Margreet Broenland Paul Hansen Mjan van der Heijden Ron van Hoeven Jeroen Joon Wim Peters Harry Pietersma Chantal Teunissen Johan Willemsen
Projectleider:	John Machiels (SRO) Melanie Stemerding
Foto's:	Gemeente Overbetuwe

"Sport is de belangrijkste bijzaak in het leven."

van Kees Jansma

Inhoudsopgave

1. Het sport- en beweegbeleid in 10 punten	4
2. Inleiding	5
2.1 Sporten is leuk en belangrijk	5
2.2 Relatie tot de Toekomstvisie+	5
2.3 De rol van de gemeente	7
3. Sporten en bewegen als onderdeel van gemeentelijk beleid	8
3.1 Sportdeelname in Overbetuwe	8
3.2 Breedtesportimpuls	8
3.3 Subsidie-, Tarieven- en Accommodatiebeleid	8
3.4 Wet maatschappelijke ondersteuning	9
3.5 Ouderenbeleid	10
3.7 Recreatiebeleid	10
3.8 Cultuurbeleid	11
3.9 Declaratiefonds	11
4. Visie op accommodaties	12
4.1 Waar gaat het om?	12
4.2 Wat willen we bereiken?	12
4.3 Wat gaan we daarvoor doen?	13
5. Visie op sportverenigingen	15
5.1 Waar gaat het om?	15
5.2 Wat willen we bereiken?	15
5.3 Wat gaan we ervoor doen?	15
6. Visie op sport voor specifieke inwonersgroepen	19
6.1 Waar gaat het om?	19
6.2 Wat willen we bereiken?	19
6.3 Wat gaan we daarvoor doen?	19

7. Visie op sport in de openbare ruimte	22
7.1 Waat gaat het om?	22
7.2 Wat willen we bereiken?	22
7.3 Wat gaan we daarvoor doen?	22
8. Visie op topsport & sportevenementen	23
8.1 Waar gaat het om?	23
8.2 Wat willen we bereiken?	23
8.3 Wat gaan we daarvoor doen?	23
9. Visie op de uitvoering van het sportbeleid	24
9.1 Waar gaat het om?	24
9.2 Wat willen we bereiken?	24
9.3 Wat gaan we daarvoor doen?	25
10. Financieel	26
10.1 Begroting 2009	26
10.2 Financiële vertaling plannen	27
Bijlage A Projecten Breedte Sport Impuls (BSI)	28
Bijlage B Sport en bewegen in Overbetuwe: cijfers en beelden	30
Bijlage C Vouchersysteem	33
Bijlage D Informatie samenwerkingsverbanden binnen gemeente	35

Het sport- en beweegbeleid in 10 punten

Wij willen de verschillende positieve functies van sporten en bewegen optimaal gebruiken. Deze positieve eigenschappen van sport en bewegen hebben maatschappelijke betekenis. Sporten en bewegen verbeteren de gezondheid. Sportverenigingen hebben een belangrijke functie in het verbinden van inwoners die met elkaar willen sporten. Sportverenigingen hebben een taak in het aangaan van verbindingen met onderwijs en andere maatschappelijke organisaties. Sporten en bewegen in het onderwijs verbeteren de leerprestaties van jongeren en bereiden hen voor op een leven lang sporten en bewegen. Wij willen sporten en bewegen mogelijk maken, stimuleren en verbindingen tot stand brengen met andere maatschappelijke verbanden. In de periode 2009-2015 gaan wij met de volgende 10 speerpunten aan de slag.

1. Sporten en bewegen moeten bijdragen aan de gezondheid van onze inwoners, moeten leiden tot meer contacten tussen inwoners onderling en dragen bij aan het versterken van de lokale sociale infrastructuur.
2. Wij stimuleren onze inwoners om te sporten en te bewegen.
3. Jongeren, ouderen en mensen met een beperking stimuleren wij met breedtesportprojecten extra om te sporten en te bewegen.
4. Wij maken het mogelijk dat sportverenigingen hun leden activiteiten aanbieden.

5. Wij ondersteunen 'maatschappelijk verantwoord verenigen' waarbij verenigingen en hun vrijwilligers samenwerkingsverbanden aangaan met onderwijs en andere instellingen en organisaties die sport- en beweegactiviteiten organiseren.
6. Wij gaan na of en op welke wijze subsidies beter bijdragen aan het realiseren van de door ons gewenste maatschappelijke effecten.
7. Wij optimaliseren de aanwezigheid van voldoende, kwalitatief goede en betaalbare sportvoorzieningen.
8. Wij zorgen voor voldoende sport- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte:
 - a. voor jongeren
 - b. voor volwassen sporters
 - c. voor mensen met een beperking
9. Wij geven aandacht aan topsportprestaties en stimuleren de organisatie van sportevenementen.
10. Wij geven voorlichting en informatie over het sport- en beweegaanbod in Overbetuwe.

Inleiding

2.1 Sporten is leuk en belangrijk

Sporten is leuk. Sporten is bewegen. Sporten is belangrijk. Heel veel mensen hebben iets met sport. Ze doen het zelf, ze kijken er naar en praten er over, ze kopen sportieve kleren, gaan op een sportvakantie en ze zijn heel vaak van plan om meer te gaan sporten. Sport is doorgedrongen in alle maatschappelijke uitingen. Bijna alles moet sportief zijn: kleding, schoenen, auto's, de kinderen, vakanties, de school, games etc..

Sporten en bewegen is gezond. Sportverenigingen helpen bij het opvoeden van onze jeugd. Kinderen die sporten, presteren beter op school.

De maatschappij is doorgedrongen in de sport: sport moet rookvrij, voorzieningen moeten intensief worden gebruikt, sport moet zorgen voor integratie en ontmoeting, voor minder dikke kinderen en een langere zelfredzaamheid van ouderen.

De sport verandert. Er zijn tal van nieuwe sport- en beweegvormen ontstaan. Nieuwe fitnessvormen, nordic walking, sport & gamen, spinning, knotshockey, beachsporten etc. zijn voorbeelden van nieuwe sport- en beweegvormen. De helft van alle sporters sport inmiddels ergens anders dan bij de sportvereniging. De nieuwe sporter gaat naar het fitnesscentrum of gaat samen met buurvrouw of vriend fietsen, wandelen of skeeleren. In deze nota is onze doelstelling om zoveel mogelijk inwoners op een gezonde en verantwoorde wijze te laten sporten en bewegen.

2.2 Relatie tot de Toekomstvisie+

'Overbetuwe verbindt ...' is de titel die de toekomstvisie van de gemeente Overbetuwe heeft meegekregen. Het belang van de

sociale samenhang en een prettige leefomgeving binnen de kernen van de gemeente en de verbindingen tussen de mensen binnen onze gemeente loopt als een rode draad door de visie. Het draait altijd om onze inwoners: hoe zij met elkaar omgaan, elkaar opzoeken en vinden; hoe zij zich kunnen ontwikkelen en ontplooiën.

De kwaliteiten in de samenleving die Overbetuwe al heeft, wil de gemeente dan ook benutten en verder versterken: het herkennen en gekend worden, het ontmoeten, de samenwerking tussen mensen en organisaties. Dat kan door ontmoeting te stimuleren, de maatschappelijke rol van verenigingen en bedrijfsleven verder in te vullen en de formele en informele netwerken er bij te betrekken. Ook stelt de visie als kernopgave om hulp te bieden aan degenen die belemmeringen tegenkomen om mee te kunnen doen aan de samenleving. Want meedoen van inwoners staat voorop.

Om mee te kunnen blijven doen wil de gemeente aan alle inwoners, van jong tot oud, de mogelijkheden bieden om te leren en zich te ontwikkelen. In de uitwerking daarvan spelen netwerken een belangrijke rol. Zo kan een sportclub of vereniging een rol spelen bij de aanpak van maatschappelijke opgaven: het maatschappelijk verantwoord verenigen.

Verder ziet de gemeente in de Toekomstvisie+ in het ontmoeten en de (sport) cultuur van onze gemeenschap een belangrijk bindend element in Overbetuwe. Die binding moet dan ook versterkt worden door goede mogelijkheden te bieden om elkaar te ontmoeten, te sporten of mee te doen aan een andere vorm van vrijetijdsbesteding. Dat kan om bebouwde voorzieningen gaan, maar ook om de inrichting van de openbare ruimte en het internet als digitale ontmoetingsruimte.

Het versterken en het stimuleren van sport in al zijn vormen sluit naadloos aan bij de opgaven in de toekomstvisie. Wij willen inwoners 'verleiden' om te sporten en bewegen.

Wij beogen de volgende maatschappelijke effecten:

- het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners;
- het bijdragen aan een (levenslange) gezonde leefstijl van onze inwoners;
- het stimuleren van contacten tussen (groepen) inwoners (sociale samenhang);
- het realiseren van samenwerkingsverbanden tussen verenigingen en andere maatschappelijke organisaties.

Wat kan de gemeente doen? Wij maken sport en bewegen mogelijk, wij stimuleren de deelname aan sport en bewegen en verbinden sport en bewegen met andere sectoren en organisaties zodat wij de positieve effecten van sport optimaal benutten. Dat laatste noemen we maatschappelijk verantwoord verenigen.¹

Maatschappelijk verantwoord verenigen

Sportverenigingen zijn traditioneel naar binnen gerichte organisaties. De wensen van de leden staan hierin vaak centraal. Wij denken dat verenigingen meer betekenis voor onze samenleving krijgen, wanneer zij zich ook meer naar buiten (gaan) richten. Voor wat onze jeugd betreft, is het niet voor niets dat wij onze jeugdnota de titel "It takes a village to raise a child..." hebben meegegeven. Contacten met onderwijsinstellingen, organisaties voor kinderopvang, welzijnsinstellingen, ouderenorganisaties, dragen bij aan het realiseren van de door ons beoogde effecten en dragen tegelijkertijd bij aan het versterken van de verenigingen. Wij zien in Overbetuwe al diverse samenwerkingsverbanden tussen verenigingen, scholen en kinderopvang (zoals voetbalvereniging Excelsior). Dit ingezette proces willen wij verder versterken en

¹ Dit begrip is in Overbetuwe geïntroduceerd door Jeroen Joon, voorzitter hockeyvereniging HCOB. Zie ook www.PlatformMVV.nl

daarom willen wij verenigingen hiertoe verder stimuleren en hen hierbij helpen.

Sport mogelijk maken

Sportaccommodaties zijn nodig om te kunnen sporten. De gemeente realiseert deze zelf of verstrekt subsidie voor realisatie door de vereniging.

In de gemeente zijn tevens commerciële sportvoorzieningen. De bemoeienis van de gemeente met deze voorzieningen beperkt zich doorgaans tot planologische aspecten. De betekenis van deze voorzieningen voor de sportdeelname groeit.

Qua tijd en plaats is het aanbod van verenigingen beperkt. Jongeren willen op meer momenten en plekken sporten en bewegen. Hiervoor gebruiken ze de openbare ruimte. Kinderen zoeken speelplekken of grasveldjes op of struinen in het buitengebied. Oudere sporters joggen, lopen hard, skeeleren of fietsen in het buitengebied.

Sportverenigingen zijn belangrijke sportaanbieders in de gemeente. Het organiseren van trainingen en wedstrijden is de belangrijkste taak van een vereniging. Steeds meer sportverenigingen zijn zich bewust van hun belangrijke en brede(re) maatschappelijke functie. Om deze functie waar te kunnen maken is het nodig dat de verenigingen goed functioneren. Het gericht verstrekken van subsidie kan hieraan bijdragen.

Aandacht voor doelgroepen

De sportverenigingen bereiken niet alle groepen inwoners met hun aanbod. Sommige groepen inwoners willen wij extra stimuleren tot sport en bewegen.

Deze activiteiten worden waar mogelijk samen met verenigingen georganiseerd. De groepen waar het om gaat zijn jongeren, ouderen of mensen met een beperking.

2.3 De rol van de gemeente

Historisch gezien is te verklaren dat de gemeentelijke bemoeienis met sport eerst en vooral gericht is op sportverenigingen. Sport is begonnen met particulier initiatief.

Burgers organiseerden ('verenigden') zich en hebben op enig moment de gemeente gevraagd te helpen bij het realiseren van voorzieningen. Dat is niet veranderd.

Tegelijkertijd groeit het sportaanbod van bedrijven en organisaties waar de gemeente geen of weinig bemoeienis heeft.

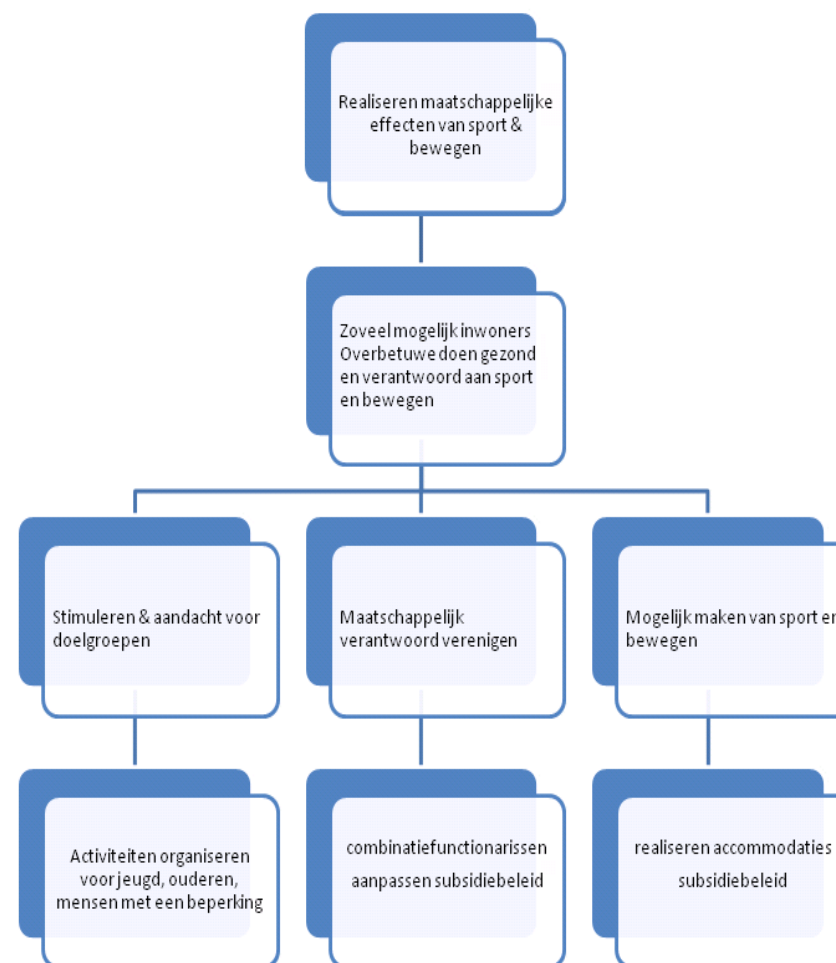
Verenigingen vragen de gemeente te helpen bij het bouwen en onderhouden van de sportaccommodaties of vragen zaalsportruimte beschikbaar te stellen. Individuele inwoners stellen prijs op voorzieningen waar ze recreatief kunnen sporten, zoals een zwembad, maar ook ruimte om in het groen te voetballen of te wandelen, fietsen of skeeleren.

Daarnaast heeft de overheid een taak bij het bestrijden van overgewicht, bevorderen van gezondheid, het voorkomen van overlast door jongeren, het inzetten van sport als middel voor ouderen om elkaar te ontmoeten of langer fit te blijven. Deze rol dwingt de gemeente verbindingen te leggen: tussen school en sport, tussen sport en gezondheid, sport en naschoolse opvang.

Mogelijk maken, stimuleren en verbinden zijn de drie kernrollen van de gemeente in het sport- en beweegbeleid. De gemeente is niet de organisatie die de activiteiten zelf uitvoert. De uitvoering ligt

bij de sportverenigingen en de andere sportaanbieders, maar zeker ook bij de inwoners zelf.

In schema samengevat:

Sporten en bewegen als onderdeel van gemeentelijk beleid

Sport is een van de vele aandachtsvelden voor de gemeente. Sport kan niet los worden gezien van andere beleidsterreinen. Dit hoofdstuk beschrijft op hoofdlijnen het huidige sportbeleid en geeft de relaties aan met andere beleidsterreinen.

3.1 Sportdeelname in Overbetuwe

In 2008 heeft een meting van de sportdeelname plaatsgevonden. Tot nu toe ontbrak inzicht in de mate waarin en de wijze waarop inwoners van Overbetuwe sporten.

De resultaten:

- 80,5% van de inwoners sport² (tegen 65,1% landelijk).
- 53% sport minimaal 1 maal per week.
- Er wordt in Overbetuwe meer en intensiever gesport in vergelijking met het landelijk gemiddelde cijfer.
- De populairste sporten zijn: fitness/conditie, zwemmen, wandelen, tennis, hardlopen/joggen. Dat komt redelijk overeen met het landelijke beeld dat individueel te beoefenen sporten populair zijn.
- 24,1% beoefent fitness/conditie.
- 48,7% beoefent zijn/haar sport in verenigingsverband (tegen 34,3% landelijk).
- 23,7% sport bij sportschool of fitnesscentrum.
- 47,8% sport niet/minder georganiseerd met vrienden bv.
- 58,1% van de sporters maakt hiervoor gebruik van de verschillende 'officiële' sportaccommodaties in Overbetuwe.

² Iemand die 12 keer of vaker per jaar sport

- 37,1% van de sporters doet dit in de openbare ruimte (waarvan 4,8% op speelplekken en ruim 32% in park, bos, café of niet officiële sportaccommodaties zoals café of buurtcentrum).

Specifieke conclusies over de sportdeelname gerelateerd aan leeftijd of opleiding zijn op basis van dit onderzoek niet goed mogelijk, omdat daarvoor het aantal respondenten te laag is.

3.2 Breedtesportimpuls

In 2005 is gestart met het project 'Teamwork in Overbetuwe voor Breedtesport'. Dit is mogelijk gemaakt door de Breedte Sport Impuls (BSI), een stimuleringsregeling van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS). Het doel van dit project is het lokale sportaanbod te versterken en te vernieuwen. Breedtesport draagt bij aan een goede afstemming van het aanbod tussen verschillende groepen zoals buurt, onderwijs en sportaanbieder. Daarnaast richten de activiteiten zich op kwaliteitsverbetering van het sport- en beweegaanbod in de gemeente. Dat uit zich in 2 deelprojecten namelijk; het versterken van de lokale sportinfrastructuur en het 1-2 tje tussen onderwijs en sportaanbieders. In bijlage A is een overzicht te zien van de afzonderlijke projecten.

Deze initiatieven zijn gefinancierd uit een subsidieregeling waarbij het ministerie van VWS en de gemeente Overbetuwe beiden 50% financieren. Deze regeling loopt maart 2009 af.

3.3 Subsidie-, Tarieven- en Accommodatiebeleid

In 2006 en 2007 is op initiatief van de gemeenteraad nieuw subsidie-, tarieven- en accommodatiebeleid vastgelegd. Daarin is de hoogte van de sporttarieven vastgelegd, zijn afspraken gemaakt over subsidies en onderhoudsvergoedingen en is bepaald wanneer en op welke wijze de gemeente sportverenigingen financieel ondersteunt.

Het beleid is van toepassing op de volgende clusters van voorzieningen: binnensport-, buitensport- en zwemaccommodaties, peuterspeelzalen, multifunctionele accommodaties en dorpshuizen. Een belangrijk uitgangspunt van het STA beleid was aanvankelijk dat verenigingen met een eigen kantine (buitensportverenigingen) niet in aanmerking kwamen voor jeugdsportsubsidie. Bij de evaluatie van het subsidiebeleid is uitgesproken dat verenigingen die een kantine hebben in beginsel niet uitgesloten mogen worden van de regeling.

3.4 Wet maatschappelijke ondersteuning

De essentie van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is dat we als samenleving ervoor zorgen dat mensen, die hulp en zorg nodig hebben om volwaardig te kunnen deelnemen aan die samenleving, die ook krijgen.

De centrale doelstelling van het brede welzijnsbeleid wordt als volgt geformuleerd:

“Het scheppen van voorwaarden, die

- de inwoners van de gemeente Overbetuwe in staat stellen de kwaliteit van hun bestaan te verhogen;
- bevorderen dat eenieder bij hem of haar passende kansen krijgt om aan het maatschappelijk leven deel te nemen.”
- Naast het scheppen van algemene basisvoorzieningen voor alle inwoners is het belangrijk om waar mogelijk te voorkomen dat mensen in problemen raken (preventie) en mensen met problemen zo goed mogelijk te helpen (zorg).

De gemeente gaat uit van mondige burgers, die primair zelf verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van hun bestaan.

De gemeente draagt daar aan bij door inzet van voorzieningen en subsidies.

Het is belangrijk dat alle inwoners beseffen dat de ondersteuning van mensen met problemen of beperkingen een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, maar ook dat zij samenleven met tal van mensen met beperkingen. En iedereen die vandaag hulp biedt kan morgen zelf hulp nodig hebben.

Dat netwerk van vrijwilligers heet ook wel de ‘civil society’. Er zijn in Overbetuwe op heel veel gebieden vrijwilligers actief. Ze runnen sportclubs, helpen op scholen en in verzorgingshuizen, zijn lid van de dorpsraad, verzorgen een speeltuintje enz. Voor heel veel mensen is vrijwilligerswerk een waardevol onderdeel van hun leven. Zonder al die vrijwilligers, die betrokken zijn bij zaken in hun omgeving, kan de gemeente nauwelijks functioneren. Daarom is ‘het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid’ ook als prestatieveld in de WMO opgenomen.

Als gemeente voeren wij zelf geen vrijwilligerswerk uit. Wel helpen wij de bestaande vrijwilligers-organisaties waar nodig, met subsidie of professionele ondersteuning. Als wij van inwoners met problemen horen dat ze wenselijke hulp niet kunnen vinden proberen wij daarin te voorzien. Wij doen een beroep op de gemeenschap en stimuleren die. Maar vrijwilligerswerk blijft natuurlijk vrijwillig werk: de gemeente kan en wil vrijwilligers(organisaties) geen opdrachten geven, maar kan wel proberen afspraken met hen maken. Als een vrijwilligersorganisatie subsidie van de gemeente krijgt voor haar werk spreken wij uiteraard met hen af wat deze organisatie voor die subsidie moet doen.

3.5 Ouderenbeleid

Veel senioren (55 jaar of ouder) bewegen te weinig waardoor gezondheidsklachten kunnen optreden³. Ook eenzaamheid is in deze levensfase een groeiend probleem. Sporten en bewegen is het ideale middel om sociale contacten te versterken en de mobiliteit te vergroten. De gemeente stimuleert daarom dat 55-plussers meer gaan bewegen. In 2008 is samen met de Stichting Welzijn Ouderen Overbetuwe (SWOO) en de Gelderse Sport Federatie (GSF) een seniorensportgids uitgegeven. Samen met 30 sportaanbieders zijn twee seniorensportweken georganiseerd. Daarbij konden alle 55-plussers gratis kennismaken met de sportieve activiteiten.

3.6 Jeugdbeleid

In 2008 is de nota jeugdbeleid vastgesteld. Hierin hebben wij aangegeven dat jeugd ruimte nodig heeft om te ontmoeten, te bewegen, te experimenteren en zich uit te leven. Het ontbreken van die ruimte vergroot de kans tot overlast. Daarom moet er ruimte voor jeugd zijn (letterlijk én figuurlijk) om hun energie positief te besteden. In de nota hebben wij daarom als standaardnorm aangegeven dat wij bij de aanleg van speelruimte 3% van het voor wonen bestemd gebied willen inrichten als speelruimte. Het speelruimtebeleid evalueren wij in 2009. In de evaluatie besteden wij aandacht aan de mate waarin de verschillende plekken uitnodigen tot bewegen. Ook bekijken we in welke mate de speelplekken in een wijk 'meegroeien' met de jeugd in die wijk. Sport en bewegen (maar ook cultuur) zijn nu eenmaal bij uitstek goede manieren om contact te krijgen met jongeren en ze positief bezig te laten zijn.

³ Ouderenmonitor GGD 2007

In dit verband heeft de welzijnsorganisatie STUW de opdracht gekregen om activiteiten voor jongeren te organiseren.

De gemeente start met een beleid gericht op het verminderen van gebruik van alcohol en drugs door jongeren. Eind 2008 is hierover een avond met de sportverenigingen belegd. Gesproken is over de mogelijkheden voor gemeente en verenigingen om bij te dragen aan de maatschappelijke opgave om het gebruik van alcohol en drugs door jongeren te verminderen. Deze initiatieven passen uitstekend in ons uitgangspunt van 'Maatschappelijk Verantwoord Verenigen'. Wij verwachten dan ook dat deze inspanningen gaan leiden tot concrete afspraken met de (sport)verenigingen.

3.7 Recreatiebeleid

De openbare ruimte wordt intensief gebruikt voor sporten en bewegen. Vooral volwassen sporters en bewegers fietsen, wandelen en skeeleren op de wegen en paden in het buitengebied van de gemeente. Het landelijk ingevoerde knooppuntensysteem is een forse stimulans voor het fietsen.

Er bestaat een nadrukkelijke relatie met het gemeentelijke verkeersbeleid. Verbindingen tussen de verschillende kernen kunnen fiets- en wandelveilig(er) worden gemaakt. Ook de fietsverbindingen tussen kernen onderling en de steden Arnhem en Nijmegen vragen aandacht.

In het kader van het recreatiebeleid werken we aan het opzetten van lokale 'ommetjes' waarin wij aandacht besteden aan specifieke cultuurhistorische kenmerken van de omgeving.

3.8 Cultuurbeleid

Er is momenteel niet of nauwelijks sprake van relaties tussen sport- en cultuurbeleid. Beide beschouwen wij als zeer nuttige vormen van vrijetijdsbesteding. Beide zijn ook nadrukkelijk in beeld bij het realiseren van een naschools activiteitenaanbod. Bovendien zijn sport en cultuur onderdeel van de brede schoolgedachte. In ons streven naar het verder uitwerken van een naschools aanbod spelen sport en cultuur een belangrijke rol. De aanstelling van combinatiefunctionarissen biedt een kans om een sterkere relatie tussen sport- en cultuurbeleid te realiseren. Dat kan bijvoorbeeld door samenwerking binnen de brede school of het organiseren van een naschools aanbod.

3.9 Declaratiefonds

Inwoners van de gemeente Overbetuwe met een laag inkomen⁴ kunnen van de gemeente een extra bijdrage krijgen voor bepaalde kosten, bijvoorbeeld contributies voor sport- en andere verenigingen. Het bedrag dat wordt vergoed is maximaal € 200,- per gezinslid per jaar (bedrag geldt per 1 januari 2007). In de praktijk blijkt de drempel voor deelname aan dit declaratiefonds vrij hoog. In 2008 zijn in het kader van het 'project niet gebruik' door de afdeling Sociale Zaken aanvraagformulieren declaratiefonds aan WWB-cliënten gezonden, die in het verleden nog geen aanvraag declaratiefonds hadden ingediend. In 2009 zullen niet-cliënten, waarvan bekend is dat het inkomen maximaal 115% van de bijstandsnorm is, ook een aanvraagformulier declaratiefonds ontvangen. De financiële drempel om deel te nemen aan o.m. sport- en beweegactiviteiten dient immers zo laag mogelijk te zijn.

⁴ Langer dan 12 maanden een inkomen dat lager is dan 115% van de geldende bijstandsnorm. Ouderen vanaf 65 jaar komen direct in aanmerking voor een bijdrage als het inkomen lager is dan 115% van de geldende bijstandsnorm.

Visie op accommodaties

4.1 Waar gaat het om?

Sportaccommodaties zijn nodig om sport en bewegen mogelijk te maken.

De gemeente groeit. Dat betekent dat sportaccommodaties en de openbare ruimte intensiever worden gebruikt.

In een beperkt aantal gevallen zal uitbreiding van het accommodatiebestand nodig zijn of zullen er aanpassingen aan voorzieningen plaatsvinden die intensiever gebruik mogelijk maken. Wij stellen verenigingen zo in staat hun activiteiten aan de inwoners aan te bieden.

Het is niet ons doel om voor elke sportvraag een accommodatieaanbod te realiseren. Dat hangt onder meer samen met de volgende vragen:

- Is de accommodatie niet met eigen of andere middelen te financieren?
- Is het initiatief ook op langere termijn levensvatbaar?
- Hoeveel inwoners gaan gebruik maken van de voorziening?

Deze en andere vragen beantwoorden wij in het nieuwe accommodatiebeleid. Dit accommodatiebeleid leggen wij in 2010 aan de gemeenteraad voor.

4.2 Wat willen we bereiken?

Wij willen een accommodatiebestand dat sporten en bewegen optimaal faciliteert. Multifunctioneel gebruik, clusteren, de hoeveelheid voorzieningen en de kwaliteit van accommodaties zijn daarbij belangrijke onderwerpen.

Multifunctionaliteit

Gemeentelijke accommodaties willen wij -waar mogelijk- multifunctioneel gebruiken. Bijvoorbeeld in het geval van de aanleg van kunstgrasvelden is multifunctioneel gebruik een serieuze optie. Multifunctioneel gebruik draagt daardoor bij aan de mogelijkheden om maatschappelijk verantwoord te verenigen.

Clusteren

Wij hebben een voorkeur voor het clusteren van sportvoorzieningen. Wel gaan wij daar pragmatisch mee om. Op sportpark de Pas in Elst is het mogelijk te clusteren. In andere kernen is deze noodzaak minder groot. Clusteren wegen we steeds af tegen alternatieven. Vergrote gebruiksmogelijkheden wegen we af tegen financiële aspecten. Ook het clusteren met andersoortige voorzieningen (onderwijs, welzijn, cultuur) krijgt in het accommodatiebeleid aandacht. Clusteren van voorzieningen maakt het makkelijker om verbindingen tussen organisaties te realiseren.

Kwaliteit & kwantiteit

Vraag naar sportvoorzieningen en aanbod moeten zoveel als mogelijk met elkaar in evenwicht zijn. Momenteel is het aanbod van buitensportvoorzieningen redelijk in evenwicht met de vraag. Bij het opstellen van het STA beleid is de capaciteit voor de buitensport geïnventariseerd. Voor de buitensporten zijn er planningsrichtlijnen om vast te stellen hoeveel ruimte er nodig is, gerelateerd aan het aantal sporters. De capaciteit van de velden voor voetbal op De Pas bijvoorbeeld bereikt zijn grenzen. Door het aanleggen van kunstgrasvelden kunnen wij in de toenemende vraag voorzien en bovendien de mogelijkheden voor maatschappelijk verantwoord verenigen vergroten. Hierover is in april 2009 een besluit genomen. Bij de binnensportaccommodaties is minder bekend waar en wat precies de knelpunten zijn. Voor de capaciteit binnensport is vooral de

behoefte aan ruimte voor bewegingsonderwijs leidend. De nieuwbouw van een grote sportzaal in Heteren verruimt de capaciteit voor binnensporten. Onlangs is de judoaccommodatie in De Helster uitgebreid. Er zijn de eerste initiatieven voor het realiseren van een skeeler-/schaats-/wielerbaan. De gemeente draagt tevens zorg voor een (door NOC*NSF/sportbonden geadviseerd) basis kwaliteitsniveau. Extra wensen⁵ zijn en blijven voor rekening van de gebruiker. Uitzonderingen op dit beleid maken wij voor kwalitatieve verbeteringen die kunnen bijdragen aan extra capaciteit (kunstgras), verlaging van kosten of beoogd multifunctioneel gebruik. De specifieke uitgangspunten en criteria leggen wij in aanvullend beleid vast (zoals de notitie kunstgras). Voor verouderde voorzieningen maken we plannen voor renovatie of nieuwbouw. Het gaat hierbij om sporthal De Wanmolen, sportcomplex De Helster (vooral het zwembad) en het gymnastieklokaal in 't Kriekske, Valburg.

Een aantal verenigingen onderhoudt zelf de velden. Op andere complexen verzorgt de gemeente het onderhoud. De verenigingen die zelf het onderhoud verrichten krijgen hiervoor een vaste vergoeding van de gemeente. Deze werkwijze verloopt naar tevredenheid. Er is geen aanleiding dit beleid te herzien.

Voor het nieuwe accommodatiebeleid is een enquête gehouden onder de gebruikers van de verschillende voorzieningen. De gebruikers is gevraagd naar de kwaliteit van beheer en onderhoud, van de inventaris etc. Opvallend is dat de door de gemeente zelf beheerde voorzieningen (De Helster, Kruisakkers, De Wieken) beter

worden beoordeeld dan de verhuurde/verpachte voorzieningen. In enkele gevallen (zoals De Wanmolen) zullen de resultaten ook worden gekleurd door de ouderdom van de voorzieningen. De uitkomsten van de enquête geven aanleiding voor discussie over het verbeteren van de kwaliteit van het beheer van multifunctionele voorzieningen waar binnensportaccommodaties in zijn ondergebracht.

4.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Een belangrijke uitbreiding van het accommodatiebestand is de voltooide realisatie (1^e fase) in 2008 van het hockeycomplex op de Pas. In 2008 is na overleg met de gemeente Nijmegen besloten tot het verhuizen van voetbalvereniging OSC naar een geheel nieuw complex op het grondgebied van de gemeente Nijmegen.

Ook is in april 2009 een besluit genomen over de aanleg van kunstgras voetbalvelden op de Pas. In dit kader zijn criteria vastgesteld voor de aanleg van kunstgrasvelden.

In relatie met het accommodatiebeleid besteden wij de komende jaren aandacht aan:

- Het inventariseren van de bezetting van de bestaande binnensportaccommodaties.
- De mogelijkheden voor voetbal in Elst (discussie over gebruik sportcomplex De Pas).
- De mogelijkheden voor binnensport en bewegingsonderwijs in Valburg (discussie over 't Kriekske).
- De mogelijkheden voor binnensport en bewegingsonderwijs in Zetten (discussie over De Wanmolen, uitbreiden ruimte voor bewegingsonderwijs bij het HPC).
- De mogelijkheden voor het beoefenen van de zwemsport in Overbetuwe.

De gegevens uit de accommodatie-enquête gebruiken wij om nieuwe regels voor het accommodatiebeleid op te stellen. In dit

⁵ bijvoorbeeld een waterveld hockey, tribune of kunstgras voetbalveld

accommodatiebeleid gaan wij onder meer aangeven hoe wij om willen gaan met investeringen in sociaal maatschappelijke accommodaties en met vraagstukken van beheer. Wel of niet clusteren, wel of niet stimuleren van multifunctioneel gebruik, wel of niet uitbesteden van beheer- en onderhoudstaken zijn ook thema's binnen het nieuwe accommodatiebeleid. Hierbij merken wij op dat de vraag òf en in welke omvang een bepaalde sportvoorziening nodig is, in eerste instantie plaatsvindt binnen het sportbeleid.

Visie op sportverenigingen

5.1 Waar gaat het om?

Sportverenigingen vormen de ruggengraat van het gemeentelijke sportbeleid. Verenigingen maken sport mogelijk. Van alle inwoners in onze gemeente sport bijna de helft bij een vereniging. Opvallend is dat een zeer hoog percentage (ca. 80%!) van alle jongeren lid is van een sportvereniging. Na de school is de sportvereniging *het* instituut dat de meeste jongeren weet te bereiken.

Naast het mogelijk maken van sportactiviteiten zorgen de sportverenigingen voor het ontstaan van belangrijke sociale verbanden. Inwoners, jong en oud, treffen elkaar bij de vereniging. Verschillen in inkomen en opleiding vallen weg bij het sporten. Ondermeer om die redenen hechten wij sterk aan goed functionerende sportverenigingen. Verenigingen zijn en blijven in de toekomst zeer belangrijk bij het laten sporten van onze inwoners. Om die verenigingsfunctie optimaal uit te voeren is het nodig dat verenigingen inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen. Verenigingen moeten inspanningen leveren om hun ledenbestand op peil te houden of uit te breiden. Bovendien vragen wij hen ook nog eens te reageren op de verwachtingen die bij de overheid en in de maatschappij leven. Het gaat dan vooral om het uitbreiden van activiteiten en het aangaan van (nieuwe) samenwerkingsverbanden.

Sportverenigingen blijven voor ons het belangrijkste ‘instrument’ om inwoners te laten sporten en bewegen. Hierbij realiseren wij ons ook dat steeds meer sport zich buiten de vereniging afspeelt.

5.2 Wat willen we bereiken?

Sportverenigingen moeten goed functioneren. Zij ‘bedienen’ de inwoners. Wij hebben extra waardering voor sportverenigingen die samenwerkingsverbanden aangaan met andere (maatschappelijke)

organisaties in de gemeente, zoals andere verenigingen, onderwijsorganisaties, kinderopvang, welzijn etc.. Wij benoemen hiermee “het maatschappelijk verantwoord verenigen” tot één van de speerpunten van ons beleid.

Verenigingen in onze gemeente hebben al vaak samenwerkingsverbanden met bijvoorbeeld scholen. Deze samenwerkingsverbanden hebben wel vaak een incidenteel karakter. Inmiddels is het voldoende bekend dat het voor een vrijwilligersorganisatie moeilijk is om structureel kwalitatief goede samenwerkingsverbanden aan te gaan. Vrijwilligers zijn beperkt beschikbaar en meestal niet structureel en langdurig inzetbaar. Wij begrijpen erg goed dat de eerste aandacht van een vereniging uitgaat naar het goed organiseren van trainingen en wedstrijden. Daarom willen wij verenigingen helpen bij het aangaan van nieuwe vormen van samenwerking.

5.3 Wat gaan we ervoor doen?

Verenigingsondersteuning

Wij zijn gestart met verenigingsondersteuning. Op initiatief van de verenigingen zelf worden zij ondersteund in het oplossen van problemen of bij het starten van initiatieven. De gemeente ondersteunt deze verenigingen bij het beantwoorden van de hulpvraag. Vragen in dit verband kunnen betrekking hebben op ledenwerving, het werven van vrijwilligers of bestuursleden, het opzetten van jeugdbeleid etc.. Dit beleid van verenigingsondersteuning zetten we in de komende jaren voort. Wel kiezen wij voor een meer vraaggerichte aanpak.

Inzet combinatiefunctionarissen

Het vergroten van de sportdeelname is van belang, evenals het verbeteren van de kwaliteit van sport- en beweegactiviteiten. Beide

aspecten dragen bij aan het 'levenslang' sporten door inwoners. De 'liefde' voor sporten en bewegen kan het beste in de kindertijd worden bijgebracht. Kinderen vinden sporten en bewegen leuk en het is niet moeilijk hen hiervoor te interesseren. Het is dan wel van belang dat de kwaliteit van de aangeboden activiteiten goed is. Dat speelt een rol bij het bewegingsonderwijs op school, maar ook bij de door de verenigingen aangeboden activiteiten. Tegelijkertijd is ons doel om méér activiteiten voor jongeren te organiseren. Ook in het kader van de brede schoolgedachte past een naschools sportaanbod. Verenigingen kunnen hieraan een bijdrage leveren (maatschappelijk verantwoord verenigen). Sommigen doen dit al met veel enthousiasme. De huidige samenwerkingsvormen zijn echter vaak onvoldoende structureel van aard. Verenigingen hebben moeite kader beschikbaar te stellen en de scholen vinden het lastig om dit in te passen in of naast de reguliere onderwijsactiviteiten. Er zijn nog onvoldoende scholen met een kwalitatief hoog sport- en cultuuraanbod. Het is voor de meeste sportverenigingen niet eenvoudig om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan. Wij willen de verenigingen, maar ook het onderwijs daarbij helpen en ondersteunen.

De rijksoverheid heeft dit vraagstuk onderkend en maakt het gemeenten mogelijk om met behulp van rijkssubsidie zogenaamde combinatiefunctionarissen aan te stellen.

Het aanstellen van deze functionarissen stimuleert het ontstaan van samenwerkingsverbanden tussen scholen en sportverenigingen en betekent een kwalitatieve impuls voor het bewegingsonderwijs op onze scholen.

Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer te werk gesteld wordt in of ten behoeve van twee werkvelden: school en sportvereniging of culturele instelling.

Op basis van het aantal jongeren in onze gemeente kan Overbetuwe uiteindelijk subsidie krijgen voor ruim 8 combinatiefunctionarissen met een volledige werkweek. De intentie is om in 2010 te starten met 4 functionarissen, drie voor sport en één voor cultuur. Deze nota richt zich op de 3 functionarissen voor sport. De totale salarislasten van een combinatiefunctionaris worden geschat op € 45.000. De aanvullende (werkplek)kosten worden geschat op € 5.000. In het eerste jaar vindt volledige vergoeding van de salariskosten van deze functies door de rijksoverheid plaats.

De volgende jaren blijft er een rijkssubsidie ter grootte van (circa) 40% van de salarislasten. De resterende 60% dient de gemeente, evenals gelden voor de organisatie van activiteiten en het inrichten van een werkplek, zelf te betalen⁶. De functionarissen zetten we in om sportverenigingen te ondersteunen bij het organiseren van activiteiten op school of samen met school, maar zij helpen verenigingen ook bij het uitbreiden of verbeteren van het activiteitenaanbod. In hun werkzaamheden voor school verzorgen deze functionarissen het bewegingsonderwijs of organiseren zij een naschools aanbod. Voor de combinatiefunctionarissen zien wij een belangrijke rol weggelegd bij het verder invullen van het concept "maatschappelijk verantwoord verenigen".

Met de schoolbesturen en sportverenigingen vindt verder overleg plaats over het aanstellen van de functionarissen, het vaststellen van de werkzaamheden en het werkgeverschap.

Jeugdsportsubsidie

Jeugdsportsubsidie heeft tot doel om veel jongeren te laten sporten. In de praktijk is het moeilijk aan te tonen dat deze subsidie daadwerkelijk bijdraagt aan dit doel. In gemeenten die geen vorm van

⁶ De salarislasten worden geschat op € 45.000,-. De gemeente betaalt dan ca. € 27.000,- salarislasten en ca. € 5.000,- aanvullende kosten

jeugdsportsubsidie kennen wordt naar verhouding evenveel door jongeren aan sport gedaan. Ook in Overbetuwe is het moeilijk een direct verband tussen subsidie en sportdeelname aan te tonen. Immers verenigingen met een kantine (deze krijgen geen jeugdsportsubsidie), hebben toch heel veel jeugdleden. Uit de evaluatie van het subsidiebeleid is door verenigingen aangegeven dat de jeugdsubsidie wel een welkome inkomstenbron is voor verenigingen. Hierdoor kunnen zij de jeugdcontributie laag houden en in jeugdactiviteiten investeren. In diezelfde evaluatie is door de raad aandacht gevraagd voor de ongelijke behandeling van verenigingen met en zonder kantine.

Het primaire doel van de jeugdsubsidie is om veel (meer) jongeren te laten sporten. Voor de gemeente Overbetuwe betekent dit ook dat wij ons bovendien moeten richten op het doel om de sportdeelname onder jongeren minimaal op het hoge peil van 80% te houden. Wij willen onze verenigingen hierbij verder ondersteunen. Wij kiezen hierbij voor de volgende nieuwe beleidslijn die naar ons oordeel meer recht doet aan onze beleidsdoelen:

1. Alle verenigingen komen in aanmerking voor een bedrag per jeugdlid. Hierbij sluiten wij ook aan op de aanbevelingen van de evaluatie van het subsidiebeleid om geen onderscheid te maken tussen verenigingen met en zonder kantine. Wij stellen een subsidie voor van € 18,- Hiermee brengen wij onze waardering tot uitdrukking voor de inspanningen die de verenigingen leveren en voorkomen wij bovendien dat de financiële drempel voor jeugd om te gaan sporten te hoog wordt.
2. De verenigingen kunnen een aanvullende subsidie “verdienen” indien zij een aantoonbaar activiteitenprogramma overleggen

dat een directe relatie heeft met de volgende beleidsdoelstellingen:

- a. Wij ondersteunen ‘maatschappelijk verantwoord verenigen’ waarbij verenigingen en hun vrijwilligers samenwerkingsverbanden aangaan met onderwijs en andere instellingen en organisaties die sport- en beweegactiviteiten organiseren.
- b. Naast jongeren willen wij ook ouderen en mensen met een beperking stimuleren om te sporten en te bewegen.

Voor het organiseren van deze activiteiten stellen wij een totaalbudget beschikbaar van € 50.000,-

Het opzetten van dit nieuwe subsidiebeleid (vooral het aanvullende deel) vereist verdere uitwerking (formuleren criteria) en zorgvuldige afstemming met alle partijen. Dit vraagt o.a. om overleg met de verenigingen die jeugdsubsidie ontvangen. Wij willen dit in 2009 afronden zodat wij het nieuwe subsidiebeleid in zijn geheel in 2011 kunnen laten ingaan.

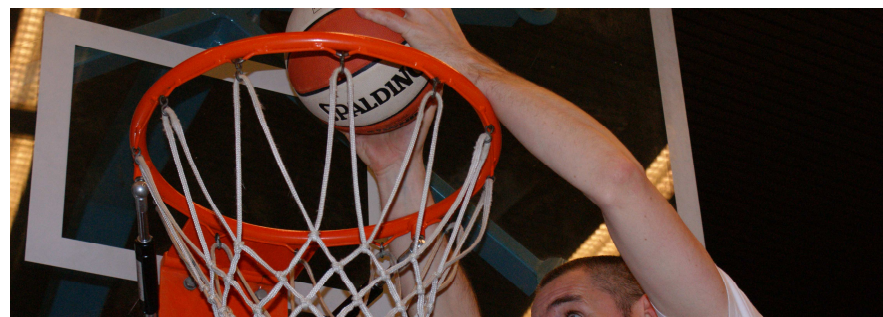
Wij zien 2010 als een overgangsjaar en stellen voor de huidige jeugdsportsubsidie te handhaven (€ 39,- per jeugdlid bij verenigingen zonder kantine) en uit te breiden met een bedrag van € 18,- jeugdsportsubsidie voor verenigingen met een kantine⁷. Verenigingen met een eigen kantine zijn in staat meer inkomsten te verwerven dan verenigingen zonder kantine.

⁷ kantine: ruimte waar men ter ontspanning kan verblijven en tegen prijzen versnaperingen en dranken kan kopen en waarvan de inkomsten direct of indirect ten goede komen aan de sportvereniging

Deze uitbreiding geldt niet alleen de sportverenigingen, maar ook eventuele welzijns- of culturele verenigingen met een eigen kantine. Op basis van een snelle inventarisatie betreft het circa 3.000 extra jeugdleden die zo in aanmerking komen voor subsidie. Het extra benodigde budget bedraagt dan ca. € 54.000,-. Daarnaast willen we ook in 2010 het activiteitenbudget van € 50.000,- al beschikbaar stellen.

Tenslotte:

Wij monitoren de komende jaren de deelname aan georganiseerde sport door jongeren. Daarbij kijken wij of en in welke mate de jeugdsubsidie leidt tot het realiseren van de door ons geformuleerde beleidsdoelstellingen.

Visie op sport voor specifieke inwonersgroepen

6.1 Waar gaat het om?

Alle inwoners moeten kunnen sporten. Dat rechtvaardigt extra aandacht voor specifieke doelgroepen. Er zijn nog steeds groepen inwoners die minder sporten. Zo was er vroeger sprake van minder sportdeelname door vrouwen. Die achterstand is inmiddels ingelopen.

Bestaande sportaanbieders bereiken niet iedereen. Niet iedereen sport bij een vereniging. Dat betreft bijvoorbeeld ouderen en mensen met een beperking. Wij willen ook deze groepen inwoners laten deelnemen aan sporten en bewegen.

Jongeren krijgen in het sportbeleid altijd extra aandacht. Jongeren hebben geen achterstand in sportdeelname, integendeel. Wel achten wij het van groot belang dat jongeren vaak en veel sporten. In de sport geldt 'jong geleerd, is oud gedaan'. Intensief sporten op jongere leeftijd is een bijna 100% garantie voor een leven lang sport. Doelgroepen van het gemeentelijk sportbeleid zijn jongeren, ouderen en mensen met een beperking.

Het belang van sport voor jongeren is voldoende beschreven. Voor ouderen kan sport en bewegen bijdragen aan het verlengen van de zelfredzaamheid en het bestrijden van sociaal isolement. In het huidige aanbod wordt nog onvoldoende rekening gehouden met de specifieke wensen (en beperkingen) van oudere sporters. In verenigingen zijn ouderen sterk ondervertegenwoordigd.

Mensen met een beperking ondervinden veel belemmeringen bij vinden van een geschikt sportaanbod. Die belemmeringen nemen wij waar mogelijk weg.

6.2 Wat willen we bereiken?

De in 2008 uitgevoerde nulmeting sportdeelname laat zien dat de jeugd van 6 tot en met 12 jaar 78,4% 60 keer of vaker per jaar aan sport deelneemt. In de groep van 13 tot en met 20 jaar is dit percentage 74,3%. Wij willen de sportdeelname door jongeren minimaal handhaven op het huidige hoge niveau.

In de groep 60+'ers is het sportdeelnamepercentage nog 40%. Wij willen de sportdeelname bij groepen, die achterstand hebben in sportdeelname, vergroten. Voor ouderen streven wij naar 45% van de 60+'ers die in 2013 60 keer of vaker aan sport deelneemt.

Voor de groep inwoners met een beperking is het nu niet mogelijk een streefcijfer te noemen. Inzicht ontbreekt. Zowel in de sportdeelname, maar ook in de wensen van mensen met een beperking. Er is wel inzicht in het aanbod van sport- en beweegactiviteiten voor mensen met een beperking.

6.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Jongeren

De combinatiefunctionarissen gaan extra activiteiten voor jeugd organiseren; tijdens en na schooltijd. De kwaliteit van het bewegingsonderwijs zal verbeteren. Zij worden belast met het organiseren van het scholentoernooi en de sportclinics op scholen. Zij gaan de betrokken en geïnteresseerde sportverenigingen bijstaan in het organiseren van extra sportactiviteiten voor jongeren.

In 2009 is het breedtesportbeleid van de Breedtesportimpuls geëvalueerd. Veel van de activiteiten zijn gericht op jongeren. In die evaluatie (bijlage A) is aanbevolen de volgende activiteiten te continueren. Deze aanbevelingen nemen wij over.

De organisatie van scholentoernooien

De scholentoernooien dragen bij aan de relatie tussen buurt, onderwijs en sport en zijn daarom van belang. De combinatiefunctionarissen kunnen daarin een belangrijke rol spelen.

Het organiseren van CU! around

Ook deze activiteit draagt bij aan de relatie buurt, onderwijs en sport. Het voorziet in de behoeften van jongeren. Wel zijn het vooral de al actieve jongeren die deelnemen. Jongerenwerk kan een grotere rol spelen in de uitvoering, net als de jongeren zelf.

Het verzorgen van Sportclinics door sportverenigingen op scholen

De sportclinics op scholen functioneren. Het verdient aanbeveling deze clinics uit te breiden naar de buurt. Zo ontstaat er een verbinding tussen Buurt, Onderwijs en Sport. Dit past in het functieprofiel van de combinatiefunctionaris en past in een mogelijke samenwerking met naschoolse opvang. Het maatschappelijk verantwoord verenigen komt op deze manier tot uitdrukking.

Het aanbieden van 'Peuterspel' op peuterspeelzalen

Peuterspel is bedoeld voor kinderen in de voorschoolse leeftijd en brengt kinderen al heel vroeg in contact met kwalitatief goed bewegen en sport. Om die reden verdient het continuering. Het sluit goed aan bij de ambitie ook het bewegingsonderwijs op school een impuls te geven door het aanstellen van de combinatiefunctionarissen.

Het organiseren van de Ronde van Overbetuwe

De Ronde van Overbetuwe heeft in mindere mate dan de andere projecten bijgedragen aan het verbeteren van de relatie buurt, onderwijs en sport. Het advies is om deze activiteit te koppelen aan

de sportactiviteiten die op scholen worden georganiseerd. Het blijkt lastig de verenigingen te belasten met de organisatie.

Ouderen

Voor de komende jaren gaan wij na welke andere mogelijkheden er zijn om ouderen te stimuleren tot sporten en bewegen. Het gaat dan zowel om het enthousiasmeren van ouderen als het zorg dragen voor een geschikt sportaanbod. Wij denken hierbij aan het aanbieden van een fittest in combinatie met kennismakingsactiviteiten van sportaanbieders.

Met het project 'Verzilver je club', dat in 2008 is gestart, willen wij sportverenigingen meer 'seniorvriendelijk' maken. Dat moet leiden tot een toename van het aantal lidmaatschappen van ouderen bij sportverenigingen en van het aantal ouderen dat vrijwilligerswerk verricht binnen sportverenigingen.

Het project 'Verzilver je club!' ondersteunt sportverenigingen bij het ontwikkelen en uitvoeren van seniorenbeleid en bestaat uit een cursus en ondersteuning van de verenigingen.

Mensen met een beperking

In de regio is een redelijk aanbod van sportactiviteiten voor mensen met een beperking. Het merendeel van dit aanbod is in Arnhem en Nijmegen. Voor de kinderen met een verstandelijke of fysieke beperking is er veel minder geschikt aanbod. In overleg met de regioconsulent van de Gelderse Sport Federatie en het Speciaal Onderwijs willen wij nagaan hoe groot de behoefte aan sport is bij deze groep en op welke wijze wij een passend aanbod kunnen verzorgen.

De combinatiefunctionarissen krijgen een rol om op de scholen waar ze werkzaam zijn kwalitatief goed bewegingsonderwijs te verzorgen. Afhankelijk van hun bevindingen is het te overwegen om extra lessen

te organiseren voor kinderen met motorische achterstand. Het doel van deze extra lessen is het toeleiden van deze kinderen naar een 'normale' sportvereniging.

Visie op sport in de openbare ruimte

7.1 Waat gaat het om?

Jongeren (tot 12 jaar) zijn massaal lid van een sportvereniging. In de praktijk betekent dit 2 tot 3 maal per week een uur sporten. Op school hebben ze twee keer per week gym. Dan blijft er nog heel veel tijd over waarin jongeren willen bewegen en sporten. Dat kan tegenwoordig op een spelcomputer, maar buiten sporten heeft een hogere gezondheidswaarde en brengt jongeren met elkaar in contact. De openbare ruimte moet inwoners 'verleiden' tot sporten en bewegen.

Jongeren bewegen in de nabijheid van hun huis, op trapveldjes, speelplekken en groenstroken.

Ouderen sporten steeds meer en maken daarbij gebruik van het buitengebied en van de bestaande fiets- en wandelroutestructuren. Ook veilige en fietsvriendelijke woon-werk- en woon-schoolverbindingen dragen bij aan meer beweging van onze inwoners.

Door sporten en bewegen in de openbare ruimte te stimuleren willen we de sportdeelname door jongeren op peil houden en van ouderen verder verhogen.

7.2 Wat willen we bereiken?

Wij willen voor jongeren voldoende speel- en sportplekken in de openbare ruimte. Dat betekent niet dat die openbare ruimte altijd moet worden 'ingericht'. Ook een eenvoudig grasveld (poepvrij) nodigt kinderen uit tot spelen en sporten.

Wij willen bijdragen aan het realiseren van voldoende mogelijkheden voor routegebonden vormen van sport en recreatie. In de eerste plaats denken we dan aan fietsen, spelen, hardlopen/joggen en wandelen. Wij zoeken aansluiting bij landelijke initiatieven, zoals het knooppuntensysteem voor fietsers.

Niet alle woonkernen zijn nu op een goede wijze met elkaar verbonden. Het gaat dan vooral om de noord- zuidverbindingen en de oost- westverbindingen. De naast elkaar liggende kernen zijn wel met elkaar verbonden, ook wel het rondje Overbetuwe genoemd.

7.3 Wat gaan we daarvoor doen?

In het kader van het recreatiebeleid worden lokale 'ommetjes' en kerkepaden uitgezet en bewegwijzerd. Deze hebben tot doel om inwoners via wandelingen te laten kennismaken met specifieke culturele kenmerken van de omgeving.

Bij ingrepen in de openbare ruimte beoordelen wij de plannen op de mate waarin ze uitnodigen tot sporten en bewegen.

Aansluitend aan deze nota gaan we vanuit sport en bewegen, samen met de Atletiekunie en de Nederlandse Hartstichting, 'veilige loop- en wandelroutes' uitzetten. Deze routes worden door de Atletiekunie gecertificeerd.

Daarnaast inventariseren wij veel gebruikte verbindingen. Deze worden 'gescoord' op de mate waarin ze mensen uitnodigen te fietsen, en waar mogelijk worden verbeteringen gerealiseerd. De Stadsregio is bezig met een snelle fietsroute tussen Nijmegen en Arnhem, waaraan wij alle medewerking geven.

Visie op topsport & sportevenementen

8.1 Waar gaat het om?

Topsport heeft een stimulerende werking op jongeren. Zij worden geïnspireerd door voorbeelden en grote sportevenementen. Tegelijkertijd is het een feit dat topsport het lokale niveau overstijgt. Lokale topsporters zoeken in de regio (Arnhem of Nijmegen) of nog verder weg de mogelijkheden om sport op topniveau te beoefenen. De schaal van de gemeente is niet zodanig dat er voldoende topsporters zijn om aparte voorzieningen te realiseren.

Op dit moment zijn er in Overbetuwe geen verenigingen die sport op het hoogste niveau beoefenen. Er is zo weinig potentie voor het organiseren van aansprekende topsportevenementen.

Tegelijkertijd wonen er wel enkele sporters in onze gemeente die actief zijn op het hoogste niveau.

(Top)Sportevenementen zijn wel geschikt om de naamsbekendheid van de gemeente te vergroten. Het gegeven dat de Vierdaagse van Nijmegen de gemeente aandoet, zorgt al voor veel publiciteit. Hoewel de mogelijkheden wellicht beperkt lijken, willen wij de mogelijkheden en kansen die topsport biedt benutten.

8.2 Wat willen we bereiken?

Wij willen topsportprestaties van onze inwoners onder de aandacht brengen. Aanvullend staan wij positief tegenover initiatieven uit de gemeenschap voor het organiseren van sportevenementen die bijdragen aan het vergroten van de bekendheid van de gemeente Overbetuwe. Het ligt daarbij voor de hand dat wordt aangesloten bij bestaande initiatieven. Een voorbeeld hiervan zou de organisatie van een paardensportevenement kunnen zijn, gekoppeld aan de Elster Paardenmarkt.

8.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Jaarlijks organiseren wij een bijeenkomst waarin wij speciale aandacht besteden aan de lokale topsportprestaties. Daarbij zullen wij nagaan welke mogelijkheden er zijn lokale topsporters in te zetten om sport in algemene zin te promoten en meer specifiek om jongeren te stimuleren tot sport.

Initiatieven van verenigingen, bedrijven en instellingen voor het organiseren van (top)sportevenementen die bijdragen aan het vergroten van de naamsbekendheid van de gemeente Overbetuwe zullen wij ondersteunen en faciliteren.

Visie op de uitvoering van het sportbeleid

9.1 Waar gaat het om?

De gemeente wil mogelijk maken, stimuleren en verbinden. Sportbeleid is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente regisseert het sportbeleid. Uitvoeren is geen gemeentelijke kerntaak. Een goede uitvoering van het sportbeleid is wel noodzakelijk om de door ons beoogde effecten daadwerkelijk te realiseren. In onze opdracht heeft het Nationaal Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) een advies uitgebracht over de uitvoering van ons sportbeleid. Zij adviseren ons om bij de uitvoering van het sportbeleid samenwerking te zoeken met andere organisaties. Dit advies betreft vooral de organisatie van sportstimuleringsactiviteiten en had minder betrekking op realisatie-, beheer- en onderhoudstaken.

De voorlichting over het gemeentelijk sportaanbod voert de gemeente uit. De website en de gemeentegids zijn hierbij de belangrijkste communicatiemiddelen.

9.2 Wat willen we bereiken?

Ons doel is een goede uitvoering van ons sportbeleid.

Verhuur, beheer & onderhoud buitensport

Wij hebben nu geen plannen om de uitvoerende beheertaken van de gemeente te privatiseren naar verenigingen en/of de markt. Kwalitatief goed beheer en onderhoud van de sportaccommodaties is wel een doel. Voor beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties is de taakverdeling tussen gemeenten en verenigingen naar tevredenheid geregeld.

Verhuur, beheer & onderhoud binnensport

Bij de binnensport ligt dit anders. Uit de enquête die is gehouden in voorbereiding op het nieuwe accommodatiebeleid blijkt dat gebruikers niet altijd tevreden zijn over het beheer en onderhoud van de voorzieningen. In het nieuwe accommodatiebeleid komen wij met voorstellen die moeten leiden tot verbetering van het beheer en onderhoud van de binnensportvoorzieningen.

Organisatie van sportactiviteiten

Organisatie van sportactiviteiten vinden wij geen primaire gemeentelijke taak. De uitvoering van breedtesportactiviteiten voor jongeren wordt een taak voor de combinatiefunctionarissen. In 2009 willen wij duidelijkheid krijgen over de wijze waarop wij het werkgeverschap van de combinatiefunctionarissen gaan invullen. In ieder geval neemt de gemeente de functionarissen niet zelf in dienst. Wij voeren hierover gesprekken met de Gelderse Sport Federatie, Sportservice Nijmegen en de gemeente Arnhem over mogelijke oplossingen.

Betrokkenheid organisaties

De sportverenigingen in Overbetuwe zijn niet georganiseerd in een overlegplatform. Gelet op de doelstelling van het sportbeleid om maatschappelijk verantwoord te verenigen hechten wij aan een breed samengesteld Sportplatform dat ons kan adviseren over het bijstellen, evalueren en opstellen van nieuw sportbeleid. Wij vinden echter dat het initiatief daartoe vanuit de samenleving van Overbetuwe moet komen.

9.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Wij verstrekken een organisatie de opdracht voor het invullen van het werkgeverschap van de combinatiefunctionarissen. Deze opdrachtverstrekking omvat ook een beschrijving van de inhoudelijke taken die de combinatiefunctionarissen gaan uitvoeren.

De combinatiefunctionarissen zelf gaan vervolgens verenigingen en scholen versterken bij het organiseren en uitvoeren van activiteiten.

Aanvullend aan deze opdracht krijgt een organisatie de opdracht voor het invullen van verenigingsondersteuning en het uitvoeren van doelgroepactiviteiten met als doel om ouderen en mensen met een beperking te stimuleren tot sporten en bewegen.

Initiatieven uit de samenleving voor het oprichten van een breed samengesteld Sportplatform stimuleren en ondersteunen wij waar mogelijk. Een dergelijk Platform moet breed zijn samengesteld: onderwijs, welzijn, sportverenigingen etc.

Wij nemen het initiatief om communicatiemiddelen als website, nieuwsbrieven en gemeentegids optimaal in te zetten voor voorlichting over de mogelijkheden van sport en bewegen in de gemeente. Hiermee proberen wij ook de verbinding te leggen tussen sport en andere beleidsdoelen (zoals het maatschappelijk verantwoord verenigen).

Financieel

Onderstaande tabel geeft inzicht in de huidige kosten en baten van het gemeentelijke sportbeleid

10.1 Begroting 2009

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Sportaccommodaties	€ 1.560.556	€ 782.321	€ 778.235
Bijdrage zwembad de Leygraaf	€ 208.126		€ 208.126
Sportvelden	€ 549.753	€ 68.487	€ 481.266
Sportsubsidie	€ 145.502		€ 145.502
Breedtesport	€ 20.000		€ 20.000
Diverse	€ 133.422	€ 12.249	€ 121.173
Totaal	€ 2.617.359	€ 863.057	€ 1.754.302

De totale lasten bedragen ruim € 2.6 mln. De baten, voornamelijk huurinkomsten bedragen ruim € 800,000,-

10.2 Financiële vertaling plannen

De volgende tabel geeft per thema inzicht in de financiële aspecten van onze plannen.

FINANCIEEL OVERZICHT							
ONDERWERP	PROJECT/THEMA	VOORSTEL	2009	2009	2010	2010	2011
			begroting	eenmalig	eenmalig	structureel	structureel
Sportaccommodaties	Beheer en onderhoud	Bestaand beleid	778.235			778.235	778.235
	Uitbreiden De Pas	Voorstel kunstgras velden				pm	
	Binnensport Valburg	Voorbereiding strategische keuze				pm	
	Binnensport Zetten	Voorbereiding strategische keuze				pm	
	Toekomst De Helster	Voorbereiding strategische keuze				pm	
Bijdrage zwembad De Leygraaf		Bestaand beleid	208.126			208.126	208.126
Sportverenigingen	Sportsubsidie	Jeugdsubsidie (zonder kantine)	145.502			145.502	49.500
		Jeugdsubsidie (met kantine)			65.748		54.000
		Activiteiten geld obv plan MVV					50.000
		3 combinatiefunctionarissen					
		Salaris- en werkplekkosten			150.000		150.000
		Af: Rijksbijdrage			-135.000		-54.000
Sportvelden	Beheer en onderhoud	Bestaand beleid	481.266			481.266	481.266
Maatsch. Verantw. Verenigen		Nieuw beleid		5.000		5.000	5.000
Breedtesport/Doelgroepen		Uitbreiding bestaand beleid	20.000	5.000		25.000	25.000
Sport openbare ruimte		Nieuw beleid		10.000		10.000	10.000
Topsport/evenementen		Nieuw beleid		10.000		10.000	10.000
Projecten (verzilver je club en keys for more)		Nieuw beleid		5.000		5.000	5.000
Communicatie		Nieuw beleid		5.000		5.000	5.000
Diverse (loonkosten, kapitaal-lasten tennisbanen, lasten overige accommodaties)		Bestaand beleid	121.173			121.173	121.173
TOTAAL			1.754.302	40.000	80.748	1.794.302	1.898.300

Bijlage A Projecten Breedte Sport Impuls (BSI)

De Ronde van Overbetuwe

De ronde van Overbetuwe is een initiatief waarbij per kern en in samenwerking met de sportverenigingen activiteiten (voetbal, badminton, korfbal, hockey etc.) worden georganiseerd en waaraan de jongeren uit die kern (basisschoolleeftijd) kunnen deelnemen.

Toernooien

Basisscholen uit de verschillende kernen kunnen zich met teams aanmelden voor het toernooi. Daar kunnen zij het opnemen tegen de andere scholen en tegelijkertijd kennis maken met de sportaanbieder waardoor het toernooi georganiseerd wordt. Bij de organisatie van de toernooien is de gemeente 'verdeeld' in noord en zuid. De georganiseerde sporten zijn voetbal en korfbal.

CU

CU Around is een straatsportevenement voor alle jongeren in de gemeente Overbetuwe. Tijdens deze dag kunnen jongeren het tegen elkaar opnemen met allerlei spectaculaire sporten. Hierbij valt te denken aan beachvolleybal, pannavoetbal en uni-hockey. De jongeren kunnen zich voor een bepaalde sport opgeven, waarna een competitie met elkaar wordt aangaan.

CU Around is voor alle jongeren tussen de 12 en 18 jaar in de gemeente Overbetuwe. Voor de organisatie van CU around wordt er nauw samengewerkt met de lokale sportaanbieders, winkeliersvereniging en het jongerenwerk.

Sportkalender

De Sportkalender laat, onder andere op internet, zien welke activiteiten in het kader van sport en beweegbeleid georganiseerd worden.

Verenigingsadvies

Sportverenigingen vormen een belangrijk onderdeel van de sportinfrastructuur. In de hedendaagse praktijk blijken verenigingen het niet gemakkelijk te hebben; vrijwilligers zijn moeilijk te vinden en te houden, ARBO-eisen, de wet- en regelgeving worden steeds ingewikkelder en uitgebreider, ouders zijn veel minder betrokken, jeugd vanaf 14 jaar haakt af en zoekt naar andere sportvormen, etc. In de gemeente Overbetuwe spelen deze problemen ook.

Aandachtspunten voor de gemeente Overbetuwe zijn:

- wet- en regelgeving;
- behouden en werven van vrijwilligers;
- behouden en werven van deskundige leiding;
- begeleiding/kader en
- samenwerking tussen verenigingen en het onderwijs.

Verenigingen kunnen ondersteund worden op diverse gebieden. Naast een aantal gezamenlijke trajecten kunnen verenigingen ook individueel ondersteuning krijgen, waarbij ingespeeld wordt op specifieke vragen van de vereniging. Voorbeelden van deze ondersteuning zijn:

- hulp bij ledenwerving;
- opstellen van een beleidsplan;
- formuleren van vrijwilligersbeleid binnen de vereniging;
- ontwikkelen van een sponsorplan;
- etc.

In de periode augustus 2005 t/m december 2007 heeft er een intensieve acquisitie plaatsgevonden bij zo'n 70 sportverenigingen binnen de gemeente. Van hieruit is er bij 26 sportverenigingen (38,8%) een kort of langer adviestraject uitgevoerd met een behoorlijke diversiteit aan onderwerpen: jeugdbeleid-vrijwilligersbeleid-sponsorbeleid-organisatiestructuur-algemeen verenigingsbeleid-bestuurlijke organisatie- en samenwerkingsverbanden. Deze verenigingen hebben allen een concreet advies ontvangen waarmee direct (praktijkgericht) gestart kon worden.

Keys4more

Het project Keys4More kan sportverenigingen helpen om gezamenlijk invulling te geven en te kijken naar de inrichting van andersoortige diensten die sportverenigingen aan kunnen aanbieden, zoals:

- kinderopvang;
- clinics, kennismakingslessen (schoolsport/wijksport);
- sporten voor (nieuwe)doelgroepen (senioren, gezinnen);
- bedrijfssporten.

Hierbij wordt gekeken of het mogelijk is om met meerdere sportverenigingen een samenwerking te initiëren (clustering van sportverenigingen) en zo krachten te bundelen met mogelijke partners zoals scholen, buurtorganisaties en commerciële sportaanbieders. Het kan gaan om het organiseren van gezamenlijke sportgerelateerde evenementen (o.a. een schoolsportdag of open dag), het uitwisselen van kennis en ervaringen bij bepaalde thema's en het multifunctioneel gebruik maken van de accommodatie.

Verzilver je club

De hoofddoelstelling van het project is het seniorvriendelijk maken van sportverenigingen. Subdoelstellingen zijn de toename van het aantal lidmaatschappen van ouderen bij sportverenigingen en toename van het aantal ouderen dat vrijwilligerswerk verricht binnen sportverenigingen.

Het project 'Verzilver je club!' ondersteunt sportverenigingen bij het ontwikkelen en uitvoeren van seniorenbeleid en bestaat uit een cursus en ondersteuning van de verenigingen.

Bijlage B Sport en bewegen in Overbetuwe: cijfers en beelden

Sportdeelname

In 2008 heeft een meting van de sportdeelname plaatsgevonden.

De resultaten:

- 80,5% van de inwoners sport⁸ (tegen 65,1% landelijk)
- 53% sport minimaal 1 maal per week
- Er wordt in Overbetuwe meer en intensiever gesport in vergelijking met het landelijk gemiddelde cijfer
- De populairste sporten zijn: fitness/conditie, zwemmen, wandelen, tennis, hardlopen/joggen. Dat komt redelijk overeen met het landelijke beeld dat individueel te beoefenen sporten populair zijn
- 24,1% beoefent fitness/conditie
- 48,7% beoefent zijn/haar sport in verenigingsverband (tegen 34,3% landelijk)
- 23,7% sport bij sportschool of fitnesscentrum
- 47,8% sport niet/minder georganiseerd met vrienden bv.
- 58,1% van de sporters maakt hiervoor gebruik van de verschillende 'officiële' sportaccommodaties in Overbetuwe
- 37,1% van de sporters doet dit in de openbare ruimte (waarvan 4,8% op speelplekken en ruim 32% in park, bos, café of niet officiële sportaccommodaties zoals café of buurtcentrum).

Accommodaties

Overbetuwe heeft de volgende voorzieningen voor sport en bewegen. Sportcentrum De Helster, De Kruisakkers en Het Westeraam worden beheerd door de gemeente. De overige voorzieningen zijn in beheer bij stichtingen.

Zwembaden en binnensportaccommodaties

Sportcentrum De Helster, Elst

Het zwembad bestaat uit een 25m wedstrijdbassin, een instructie- en recreatiebad en voor de allerkleinsten een peuterbad.

Naast het zwembad bestaat De Helster uit:

- sporthal
- multifunctionele ruimte
- budozaal
- Jeu de Boules baan
- sportveld

Sociaal cultureel centrum 'De Kruisakkers', Elst

- gymnastiekzaal
- multifunctionele sportzaal
- vergader- en ontmoetingsruimten

Het Westeraam, Elst

- sportzalen

Sport- en sociaal cultureel centrum 'De Oldenburg', Driel

- sportzaal
- vergader- en ontmoetingsruimten

Sport- en sociaal cultureel centrum 'De Bongerd', Heteren

- sportzaal
- vergader en ontmoetingsruimten
- tevens zalencentrum: feestzaal

Sporthal De Wanmolen, Zetten

- sporthal
- tevens zalencentrum: vergaderruimten, feestzalen, Bowlingcentrum

⁸ Iemand die 12 keer of vaker per jaar sport

Sport- en sociaal cultureel centrum 'Dorpshuis Oosterhout'

- gymnastiekzaal
- vergader- en ontmoetingsruimten

Sport- en sociaal cultureel centrum 't Kriekske', Valburg

- gymnastiekzaal
- vergader- en ontmoetingsruimten

Zwembad 'De Leygraaf', Zetten

Gymlokaal Herveld (Clara Fabricius)

Gymlokaal School met de Bijbel (Randwijk)

Buitensportaccommodaties

Tot voor kort konden in de gemeente Overbetuwe alleen voetbal en tennis als officiële verenigingssport in de buitenlucht worden beoefend. Sinds kort is er hockeyvereniging bijgekomen. Er zijn de volgende gemeentelijke voetbalvoorzieningen.

Naam vereniging	Wedstrijd dag	Wedstrijd-velden	Trainings-velden	Kleed-kamers
VV SC Valburg (Valburg)	Za- & zondag	2	0,5	4
Elistha (Elst)	Za- & zondag	2	1,0	6
Spero (Elst)	Za- & zondag	4	2,0	12
OSC (Oosterhout)	ZA- & zondag	2	0,75	4
VV EMM (Randwijk)	zaterdag	2	0,5	4
HCOB (Elst)	zaterdag	2		
SVHA (Herveld-Andelst)	Za- & zondag	2	1,0	4
Excelsior (Zetten)	zaterdag	2	0,5	6
RKSV Driel (Driel)	zondag	2	1,0	6
VV SDOO (Heteren)	zaterdag	2	1,5	6
TOTAAL		22	8,75	52

De gemeente heeft niet of nauwelijks een directe relatie met de tennisverenigingen. Het eigendom van de accommodaties berust bij de verenigingen. De verenigingen zijn zelf volledig verantwoordelijk voor het aanleggen, renoveren en onderhouden van de accommodaties. De gemeente is nog wel de eigenaar van de betreffende gronden. Met de verenigingen is een erfpachtsregeling getroffen. Hierop geldt één uitzondering. Een deel van het tenniscomplex 'De Helster' wordt verhuurd aan de vereniging. De gemeente kent de volgende tennissportaccommodaties.

Vereniging	Kern	Erfpacht	Aantal banen
ETV De Helster	Elst	ja	14+2 oefenkooien ⁹
TV de Stuw	Driel	ja	4
TV Hoge Wick	Oosterhout	ja	7
TV HA	Herveld		5
TC Valburg	Valburg	ja	3+1 oefenkooi
TC de Leijgraaf	Zetten	ja	4+2 oefenkooien
HTV	Heteren	ja	4+1 oefenkooi

Sinds kort is er de mogelijkheid om te hockeyen in Overbetuwe.

Commercieel sportaanbod

In de gemeente Overbetuwe zijn de volgende commerciële fitnesscentra/sportscholen.

- Sportcentrum de Studio, Elst
- Scatt sportcentrum, Elst
- Aaras sportcentrum, Zetten
- Boss gym, Heteren
- Fitcenter Feelgood, Heteren

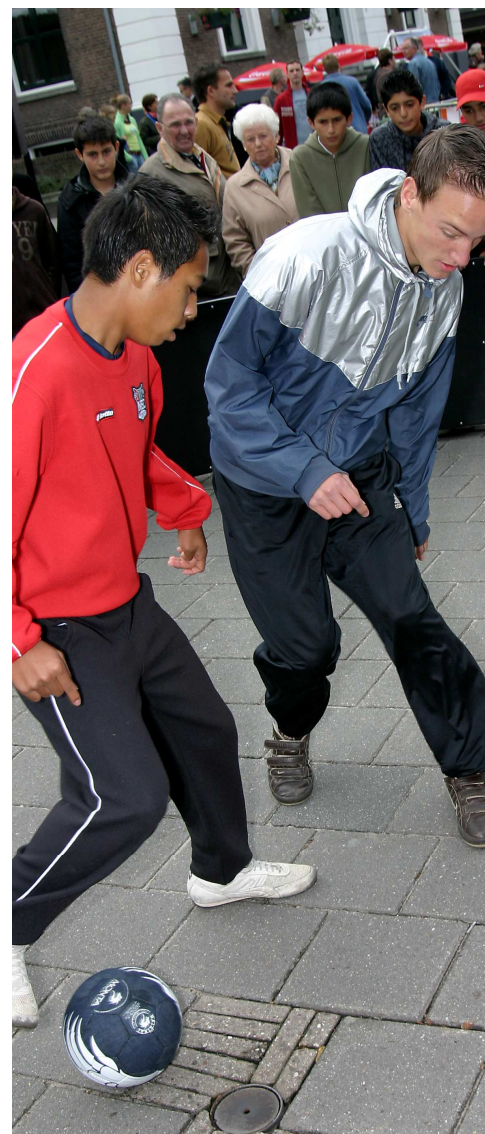
⁹ Komen er volgend jaar 3 bij.

Door de gemeente georganiseerde sportactiviteiten

In hoofdstuk 9 is aangegeven welke sport- en beweegactiviteiten door de gemeente worden georganiseerd.

Kosten gemeente

In hoofdstuk 10 van deze nota is inzicht gegeven in de financiële aspecten van het gemeentelijk sportbeleid.

Bijlage C Vouchersysteem

In de afgelopen jaren is meerdere malen aandacht gevraagd voor een andere manier van subsidiëren, het zogenaamde vouchersysteem. Uit die discussies en een aanvullende literatuurstudie is gebleken dat er meerdere invullingen van een vouchersysteem mogelijk zijn.

Zo is er de variant waarmee jongeren in staat worden gesteld om laagdrempelig kennis te kunnen maken met meerdere takken van sport. De sportpas in Lingewaard is hiervan een voorbeeld. De verenigingen hebben aangegeven dit geen goed idee te vinden. Jongeren kunnen nu al bij alle verenigingen een bepaalde periode (bv. een maand) gratis meetrainen. Een bonnensysteem voegt hier weinig aan toe.

Een tweede invulling van het vouchersysteem is meer principieel van aard. In die benadering is het doel een subsidiesysteem te realiseren waarbij alle jongeren/sporters een (inkomensafhankelijke) subsidie ontvangen waarmee zij sport kunnen 'kopen'. Dat systeem biedt de mogelijkheid sporters gelijk te subsidiëren, dan wel zoveel subsidie te geven als zij nodig hebben (in de variant waarin de subsidie wordt gekoppeld aan inkomen) .

In het huidige systeem worden sporters in de gemeentelijke accommodaties indirect gesubsidieerd. De verenigingen waar zij lid van zijn betalen huurtarieven die lager zijn dan de kostprijs. Iemand die vaker sport en/of van meerdere verenigingen lid is, ontvangt naar verhouding meer (indirecte) subsidie. In die zin ontvangen sporters verschillend subsidie.

Sporters die een fitnesscentrum bezoeken of gaan tennissen ontvangen geen of nauwelijks subsidie. Net als alle joggers of wielrenners in het buitengebied.

Wij vinden een vouchersysteem geen goed alternatief. Een vouchersysteem houdt geen rekening met het feit dat de ene sport veel duurder is dan de andere. De accommodatie voor een sport als voetbal of zwemmen is veel duurder dan een gymzaal, tennisbaan, sporthal of fitnesscentrum. Sommige accommodaties (sporthal) zijn door meerdere verenigingen te gebruiken, terwijl veldsportaccommodaties doorgaans slechts een vereniging als gebruiker kennen.

In een vouchersysteem wordt het systeem van indirecte subsidiering vervangen door een (inkomensafhankelijk) bedrag per sporter. Accommodaties moeten dan, in de meest vergaande vorm, door verenigingen worden gesubsidieerd uit ledenbijdragen (hogere contributies).

Het huidige systeem houdt in de hoogte van de tarieven rekening met het gegeven dat verschillende sporten verschillend kosten. Het vouchersysteem houdt geen rekening met dat verschil: een voetballer ontvangt evenveel subsidie als een volleyballer, terwijl een voetbalaccommodatie veel duurder is. De kosten voor een zwemmer of voetballer worden zo fors hoger en in een aantal gevallen onbetaalbaar. In die gevallen is via een andere regeling weer aanvullende subsidie nodig om de betreffende sport in stand te houden.

Indien voor een minder vergaande vorm wordt gekozen, ontstaat een combinatie van het huidige systeem (indirecte subsidie) en een vouchersysteem. Dat doet fors afbreuk aan de principiële uitgangspunten van het vouchersysteem.

Gevolg van het vouchersysteem zal zijn dat er voor de huidige gemeentelijke accommodaties minder subsidiegeld beschikbaar is. Sporters kunnen hun subsidie immers ook besteden in een fitnesscentrum, een klimhal, of wellicht aan een racefiets. Indien wordt uitgegaan van de huidige gemeentelijke budgetten, blijft er zo minder

geld over voor de sporten die gebruik maken van de nu gemeentelijke accommodaties (gymzalen, sporthallen, sportvelden en zwembaden). De daar beoefende sporten worden zo voor de sporters duurder: er is via het vouchersysteem minder geld beschikbaar voor de bekostiging van de voorzieningen.

Het vouchersysteem heeft tot gevolg dat subsidiegeld wellicht wordt besteed aan sporten of voorzieningen die nu geen subsidie ontvangen en ook niet nodig blijken te hebben. Enkele van de meest beoefende sporten zijn fitness, hardlopen, fietsen en tennis. Dat zijn sporten die geen of weinig subsidie ontvangen.

Naast deze principiële bezwaren zijn er ook een aantal praktische bezwaren die een vouchersysteem in onze ogen onuitvoerbaar maken:

- Het huidige systeem is eenvoudig uitvoerbaar. Jaarlijks worden de tarieven vastgesteld en daarmee (indirect) de subsidie. In het vouchersysteem is jaarlijks een individuele inkomenstoets noodzakelijk.
- In het huidige systeem komt de subsidie op een eenvoudige manier terecht bij de verenigingen en zo bij de sporters op het moment dat ze accommodatie huren. In het vouchersysteem is het nodig te controleren of inwoners de subsidie besteden aan sport. Ca. 60-70% van de inwoners sport. Dat betekent ca. 25.000 controles en 25.000 beschikkingen! Alleen al voor de sporters. Eenzelfde systeem zal ook op culturele verenigingen van toepassing zijn. Indien de regeling wordt beperkt tot jeugdleden betreft het nog altijd ca. 10.000 beschikkingen.
- Noch het huidige systeem, noch het vouchersysteem houdt rekening met andere dan accommodatiekosten voor een sporter. Een lid van de zwemvereniging kan toe met een zwempak en badjas, een lid van de motorcrossvereniging dient een motor aan te schaffen om zijn sport te beoefenen.

Tot slot: in geen enkele gemeente in Nederland is een dergelijk vouchersysteem van toepassing. Een vouchersysteem suggereert een gelijke (dan wel inkomensafhankelijke) behandeling, maar dat betreft alleen de gelden die de gemeente aan sport besteedt, maar houdt geen rekening met het gegeven dat sportaccommodaties onderling sterk in prijs kunnen verschillen. Evenmin wordt er rekening gehouden met de andere kosten die een sporter maakt en die niet worden beïnvloed door de gemeente (materiaal, contributies etc.).

Een vouchersysteem mag nooit een doel op zich zijn. Subsidie is een instrument om bijvoorbeeld meer mensen te laten sporten of te zorgen dat iedereen die dat wil kan sporten. Uit onderzoek (SCP) blijkt dat kosten nauwelijks een reden is om niet te sporten. Veel vaker worden redenen opgevoerd die door de overheid niet of nauwelijks zijn te beïnvloeden: geen tijd en gezondheid zijn daarvan de belangrijkste. Nu sport bijv. meer dan 80% van de kinderen. De inzet van combinatiefunctionarissen probeert de jeugd nog meer dan nu te stimuleren tot sport. Voor het geringe aantal mensen dat financiële drempels kent om te sporten bestaat er het declaratiefonds.

Bijlage D Informatie samenwerkingsverbanden binnen de gemeente

Hieronder volgt een uiteenzetting van verschillende scholen en sportverenigingen uit Zetten, Randwijk en Driel. Er is informatie vergaard ten aanzien van samenwerkingsverbanden tussen buurt, scholen en sportverenigingen. In dit vooronderzoek kunt u teruglezen welke samenwerkingsverbanden binnen deze drie kernen t.a.v. sport al aanwezig zijn.

De vragen die telefonisch gesteld zijn:

1. Heeft uw sportvereniging/school een samenwerkingsverband met het onderwijs of sport? En wat gebeurt er binnen deze samenwerking?
2. Hoe is deze samenwerking tot stand gekomen?

Scholen in Driel.

School	Samenwerkings- verbanden	Clinics	Gastlessen	Projecten	Opmerkingen
De Meander	Nee	Sportverenigingen via netwerk (niet structureel).	Geen.	Ronde van Overbetuwe, voetbaltoernooi.	Zou graag samenwerking willen met vereniging voor structurele invulling 1 les per week.
De Meeuwenberg	Ja, met tennisclub en twee andere basisscholen.	Van sportverenigingen. (niet structureel).	Door verschillende sportverenigingen.	Tennisproject KNTB.	Vindt de breedtesport niet effectief, denkt dat combifuncties werken, staat open om als pilot te functioneren.
Het Drieluik	Nee		(CIOS studenten geven 1x per week les).	Schoolvoetbaltoer- nooi, KNVB en gemeente.	n.v.t.

School in Randwijk

School	Samenwerkings- verbanden	Clinics	Gastlessen	Projecten	Opmerkingen
School met de Bijbel	Nee	Vanuit de verenigingen, niets structureel.	Korfbal.	Sportinstuif.	Zien graag meer samenwerking!

Scholen in Zetten

School	Samenwerkings- verbanden	Clinics	Gastlessen	Projecten	Opmerkingen
De okkernoot	Nee	Soms clinic, aanvraag vanuit de vereniging.	Korfbal.	Nee	Hebben een vakleerkracht!
Ds. Van lingen	Nee	Aanvraag van sportverenigingen, af en toe een clinic.	Door verschillende sportverenigingen.	Sportschooldag	n.v.t.
Dr. Lammerts van Bueren	Ja, met HPC, Scholen, Korfbalvereniging, GO for Kids en vrijwilligers voor paasvoetbaltoernooi, excelsior en breedtesport.	Clinics korfbalvereniging (structureel).	Korfbal.	• Sportdag groep 7/8 combinatie met scholen. • Paasvoetbaltoernooi ondersteuning vanuit HPC. • BSO GO for Kids (buitenschoolse opvang). • Ronde van Overbetuwe. • 4 x 4 toernooi van Excelsior.	Promotie van sportverenigingen.

De Brouwerij	Nee	Ja, vanuit de sportverenigingen.	Nee	Nee	n.v.t.
HPC	Ja, Basisschool Dr. Lammerts van Bueren, CIOS.	Nee	Sportklas.	Schoolkorfbal.	n.v.t.

Scholen in Elst

School	Samenwerkingsverbanden	Clinics	Gastlessen	Projecten	Opmerkingen
De Esdoorn	Nee	De basketbalvereniging heeft in samenwerking met Breedtesport clinics in toernooivorm gegeven.	Hockey.	Nee	Zien graag meer samenwerking Wenst met meerdere scholen de kar te trekken voor bv sportdag groep 8 Geen vakleerkrachten → wachten combifunctionarissen af.
Stap voor Stap	Nee	De basketbalvereniging heeft in samenwerking met Breedtesport clinics in toernooivorm gegeven.	Cios, Calo en ROC Rijn-IJsselcollege.	Jaarlijkse sportdag. Sportverenigingen worden hiervoor gevraagd.	Sportfunctionaris/vakleerkrachten wenselijk.
De Zonnepoort	Ja, samenwerking met BSO. BSO heeft verder contacten met andere organisaties en verenigingen.	Soms clinics n.a.v. aanbod verenigingen en eigen programma, o.a. hockey en basketbal.	Door verschillende sportverenigingen.	Nee, doet nog niet aan veel mee i.v.m. start school.	Organiseert wel meer in samenwerking met BSO. BSO heeft de contacten met andere organisaties.

De Ark	Nee		Ballet, golf en basketbal.	Intentie om gezamenlijk met de andere basisscholen een sportdag voor groep 6 op te zetten.	Hannessen om reguliere bewegingsuren rond te krijgen. Er is te weinig ruimte beschikbaar in de Kruisakkers.
De Wegwijzer	Nee		Volleybal, hockey en golf.		Voorstander om vrij te zijn gebruik te maken van aangeboden clinics/gastlessen. Heeft met verplichtingen en toernooien meer problemen.
'T'Startblok	Nee	School organiseert soms kennismaking met sport; de betreffende vereniging wordt dan uitgenodigd.			
Sunte Werfert	Nee	1 keer. Sportinstuif met de basketbalvereniging (ingebracht door een leerling).	ALO en CIOs.		Zou fijn zijn om meer clinics, gastlessen te hebben (verenigingen bieden niets aan) Er is behoefte aan een vakleerkracht.
De Elstar	Nee	Ja, op aanbod van verenigingen. Soms vragen wij verenigingen. Het moet in ieder geval in een thema	Door verschillende sportverenigingen.	Ronde van Overbetuwe.	Activiteiten buiten schooltijd worden buiten de deur gehouden, tenzij ze door anderen georganiseerd

		passen (school werkt themagericht) Vorig jaar thema Sport en Bewegen; verenigingen aangeschreven, toen 14 clinics gehad.			worden, dan willen we wel faciliteren. Wel enthousiast voor activiteiten die onder schooltijd georganiseerd kunnen worden.
Het Westeraam	Samenwerkingsverband met de Sportstudio. Er vindt sportoriëntatie plaats in de bovenbouw.			Alternatieve sportdag. (sporten die niet worden aangeboden in de reguliere lessen paardrijden/tennis/golf/survival).	Willen in de toekomst meer gebruik gaan maken van verenigingen o.a. voor maatschappelijke stages.
OverBetuwe College	Bij buitenlessen maken we gebruik van de velden van Spero.	Havo 5 krijgt altijd een half jaar 2 uur sport. Altijd bij organisaties in de omgeving. Elk jaar anders. Dit jaar bij Studio, de golfbaan, De Helster en Dojo van Menno Albouts.	Jeroen Post – DJ – gastles over gezond eten en leven.	Nee, alleen intern.	Zoekt in toekomst meer samenwerking met verenigingen, oa basketbal. Zijn zeer geïnteresseerd in grotere projecten.

Scholen in Heteren

School	Samenwerkings- verbanden	Clinics	Gastlessen	Projecten	Opmerkingen
De Klimboom	Nee.				
Koningin Juliana	Ja met tennisvereniging.	Ze hebben clinics (initiatief verenigingen).	Nee	Gezamenlijke sportdag.	Hebben een vakleerkracht. Hebben nog een docent die de opleiding heeft gevolgd.
De Haafakkers	Nee	Judo.		Gezamenlijke sportdag.	Wenst inzicht in welke mogelijkheden er zijn. Met name voor kinderen in Heteren. Jaarkalender.

Scholen in Herveld

School	Samenwerkings- verbanden	Clinics	Gastlessen	Projecten	Opmerkingen
Clara Fabricius	Met een aantal verenigingen worden toernooien georganiseerd. Zie verder Projecten.	geen	Korfbal.	• Een jaarlijks volleybaltoernooi met Xantos. • Een jaarlijks volleybaltoernooi met de scholen van oude gemeente Valburg. • Een jaarlijks voetbaltoernooi op velden van SCHA. • Korfbaltoernooi samen met de Korfbalvereniging in Zetten. • Een Sportdag voor groep 7/8 i.s.m. ROC (oude SIOS).	geen
St. Willibrordus	Met tennisvereniging.	Ja	Nee	• Sportdag met andere scholen. • Voetbaltoernooi. • Ronde Overbetuwe.	Hebben een vakleerkracht.

School in Valburg

School	Samenwerkings- verbanden	Clinics	Gastlessen	Projecten	Opmerkingen
St. Jacobusschool	Samenwerking met BSO staat in de kinderschoenen.	Nee	Nee	• Sportdag • Voetbaltoernooi	Willen heel graag combinatie-functionarissen. Hebben een vakleerkracht.